

Sprawozdanie za lata 2021-2022

Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA KOSZALINA
NA LATA 2017-2026

KOSZALIN 2023

WYDZIAŁ ROZWOJU I WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ

URZĘDU MIEJSKIEGO W KOSZALINIE

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
KLUCZOWE WNIOSKI Z EWALUACJI	5
Analiza wskaźnikowa	6
CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO OBSZARU REWITALIZACJI	6
WS1 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności [%]	6
WS2 Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym [%]	7
WS3 Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę [zł]	8
WS4 Poziom ubóstwa mierzony odsetkiem rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa [%]	8
WS5 Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym [%]	9
CEL STRATEGICZNY 2: OŻYWIENIE GOSPODARCZE OBSZARU REWITALIZACJI	10
WG1 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób [%]	10
WG2 Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności [%]	11
WG3 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	11
WG4 Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	12
WG5 Średnia kwota podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 podatnika [zł]	12
WG6 Średnia kwota podatku dochodowego od osób prawnych (należnego) w przeliczeniu na 1 podatnika [zł]	13
CEL STRATEGICZNY 3: PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ OBSZARU REWITALIZACJI	13
WPI1 Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. [%]	13
WPI2 Liczba obiektów zabytkowych na 1 km ²	13
WŚ1 Skala przekroczeń stężeń średniorocznych B(a)P	14
WŚ2 Udział budynków pokrytych azbestem [%]	14
POSTĘP REALIZACJI ZADAŃ REWITALIZACYJNYCH WPISUJĄCYCH SIĘ W ZAŁOŻENIA GPR	15
W ramach Koszalińskiego Budżetu Obywatelskiego Edycja 2021 zrealizowano:	15
W ramach Koszalińskiego Budżetu Obywatelskiego Edycja 2022 zrealizowano:	16
INNE DZIAŁANIA MIASTA NA RZECZ REWITALIZACJI	16
Podsumowanie	17
SPIS WYKRESÓW:	18

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Koszalina na lata 2017 – 2026 (GPR), zgodnie z przyjętymi zasadami, sporządzane jest raz na dwa lata. To drugie sprawozdanie od momentu rozpoczęcia wdrażania Programu w Koszalinie.

Oprócz cyklicznych sprawozdań, procedura wdrożeniowa zakłada przeprowadzenie ewaluacji, stanowiącej ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR. Badanie zostało przeprowadzone w 2022 roku i dostarczyło wniosków oraz rekomendacji służących poprawie efektywności wdrażania przyjętych celów, tj.:

1. Aktywne społeczeństwo obszaru rewitalizacji,
2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji,
3. Przyjazna przestrzeń obszaru rewitalizacji

Analizie poddano 15 wskaźników zawartych w Programie, pozyskano dane dla 13 wskaźników. Z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia danych dla obszaru rewitalizacji w 2 wskaźnikach, umieszczono adnotację "brak możliwości wyodrębnienia danych dla obszaru rewitalizacji".

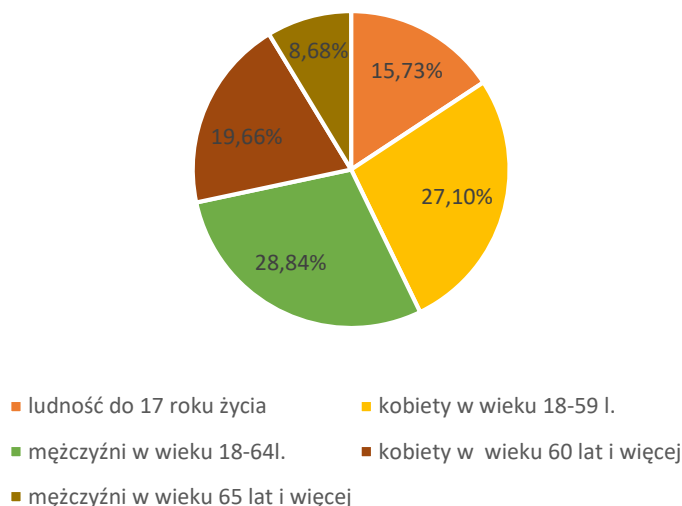
Wyznaczony obszar rewitalizacji, wg danych Urzędu Miejskiego z 2022 r. zamieszkiwany był przez ok 25, 4 tys. mieszkańców, zajmując obszar 4,77 km². W 2016 roku obszar ten liczył około 27,8 tys. mieszkańców, co oznacza znaczny, stały spadek liczby mieszkańców. Obliczenia te obarczone są błędem ze względu na poziom agregacji danych do poziomu całych ulic.

Równie znamienne dla analizowanego obszaru jest wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przy równoczesnym spadku osób w wieku przedprodukcyjnym, co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Mieszkające na obszarze osoby korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, a 96% spośród tych rodzin korzysta z pomocy ze względu na ubóstwo.

Uwzględniając charakter rewitalizacji – jej kompleksowe podejście mające na celu rewitalizację nie tylko przestrzeni, ale również odbudowę więzi, relacji międzyludzkich – ważnym aspektem są działania integrujące mieszkańców obszaru rewitalizacji. Nie małe znaczenie w tej kwestii mają projekty realizowane w ramach Koszalińskiego Budżetu Obywatelskiego, które z powodzeniem są realizowane na terenie objętym rewitalizacją.

Należy jednak zaznaczyć, że wiele spośród założonych do realizacji zadań zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i miękkim nie zostało zrealizowanych, co związane było, jak wskazują realizatorzy, brakiem środków.

Wykres 1: Struktura ludności obszaru rewitalizacji wg ekonomicznych grup wieku i płci, stan na dzień 31.12.2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Koszalinie

KLUCZOWE WNIOSKI Z EWALUACJI

Zgodnie z zapisami przyjętymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Koszalina na lata 2017 – 2026 (GPR) przyjętym Uchwałą Nr II/20/2018 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 20 grudnia 2018 roku, w celu zapewnienia efektywności i transparentności podejmowanych działań – zaplanowany i przeprowadzony został kompleksowy proces ewaluacji dokumentu.

W ramach procesu posłużono się wynikami badań pierwotnych i wtórnych. Przeprowadzono m.in. badania ilościowe na reprezentatywnej grupie badawczej, badania jakościowe, w tym m.in. zogniskowany wywiad grupowy, wywiady indywidualne, spotkania warsztatowe. W toku prac badawczych wypracowano szczegółowy raport, którego pełna treść jest dostępna pod adresem: <https://bip.koszalin.pl/artukul/1564/11234/ewaluacja-gminnego-programu-rewitalizacji-miasta-koszalina-na-lata-2017-2026-wraz-z-opinia-komiteu-rewitalizacji>. Poniżej przedstawione zostały kluczowe wnioski będące wynikiem prowadzonych przez zespół badawczy prac:

1. Mając na uwadze wielokryterialną analizę i badania należy stwierdzić, iż założenia Programu rewitalizacji wdrażane były w umiarkowanym zakresie. Widoczne jest znaczne opóźnienie w realizacji większości przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Za taki stan rzeczy odpowiada deficyt źródeł finansowania, zarówno w odniesieniu do zewnętrznych jak też miejskich środków.

2. Istnieje potencjalne ryzyko, że założenia Programu Rewitalizacji nie zostaną w pełni zrealizowane. Stan wdrażania projektów i dalsze potrzeby ich finansowania wskazują, że trudno będzie osiągnąć pełne założenia Programu. Część projektów z różnych przyczyn nie będzie realizowana. Dla dużej części konieczne jest poszukiwanie zewnętrznych środków finansowania. W trudnej sytuacji wydają się być także podmioty niepubliczne, które chcą kontynuować działania projektowe.

3. Widoczne jest przesunięcie oczekiwanych rezultatów realizacji Programu oraz istotne zmiany w sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji. Założenia kierunkowe pozostają zasadniczo niezmiennie (cele i kierunki oraz wizja). Część definiowanych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji istotnie zmieniła swoją skalę. Przede wszystkim spadło bezrobocie oraz skala wybranych problemów społecznych. Jako kluczowe problemy należy definiować te związane ze starzeniem się społeczeństwa. Obszar rewitalizacji jest miejscem szczególnej koncentracji osób w wieku senioralnym. Do nowych zjawisk społecznych należy zaliczyć migrację, w tym konieczność integracji społecznej osób przybywających do Koszalina. Szans w rozwoju obszaru rewitalizacji należy dostrzegać w funkcji mieszkaniowej. Jest to przestrzeń łącząca korzystną lokalizację (także względem miejsc pracy) oraz dostęp do usług i mieszkań.

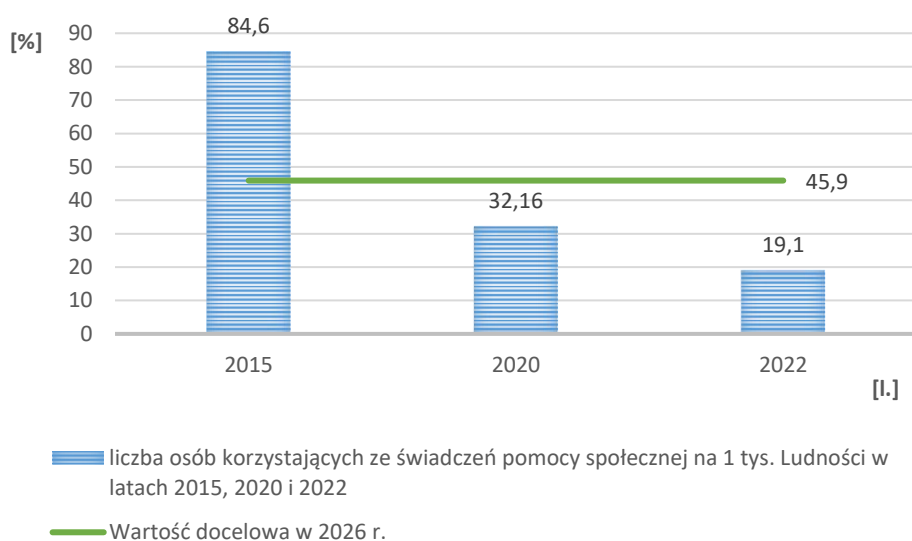
ANALIZA WSKAŹNIKOWA

CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO OBSZARU REWITALIZACJI

W obszarze rewitalizacji występuje ponadprzeciętna koncentracja negatywnych zjawisk i problemów społecznych. Wpływ na to ma m.in. wysoki poziom bezrobocia mieszkańców tej części miasta, ubóstwo, przestępczość. Prowadzone działania mają na celu aktywizować społecznie i zawodowo mieszkańców i poprawiać dostępność do usług kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

WS1 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1 TYS. LUDNOŚCI [%]

Wykres 2: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

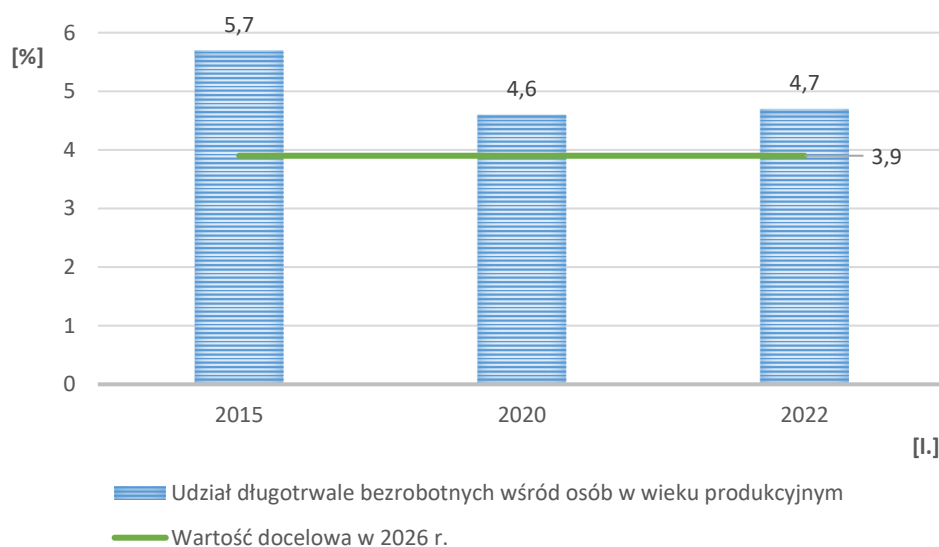

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CUS w Koszalinie

Na obszarze rewitalizacji mieszka 25 422 osób, z czego ponad 55% stanowi ludność w wieku produkcyjnym, ponad 28% w wieku poprodukcyjnym, ponad 15% w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej). Ze świadczeń pomocy społecznej korzysta 485 osób, co stanowi 19,1% ludności obszaru rewitalizacji. W odniesieniu do wartości bazowej nastąpił znaczący spadek ilości osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, taka tendencja występuje nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również w całym mieście. Spadek zasięgu korzystania z pomocy społecznej może związany być przede wszystkim ze zmianą kryterium dochodowego wynikającego z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz programów rządowych.

WS2 UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]

Wykres 3: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym, w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

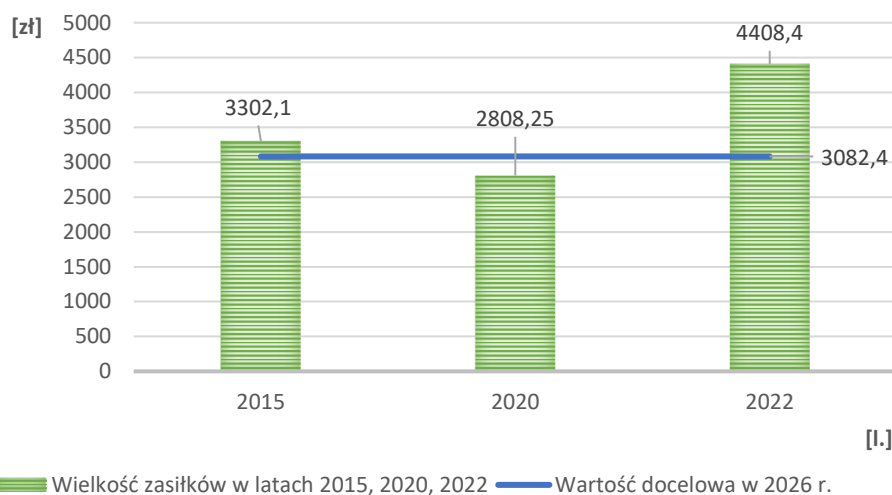

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Koszalinie

Łączna liczba osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji wynosi 1291 osób, z czego długotrwale bezrobotni stanowią 64,5% (832 osoby). Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18 - 59 lat) na obszarze rewitalizacji w ciągu siedmiu lat utrzymuje się na stabilnym poziomie - zmalał o 1 pkt. procentowy. Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie realizuje projekty mające za zadanie aktywizować osoby pozostające bez pracy, w szczególności te znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

WS3 WIELKOŚĆ ZASIŁKÓW POMOCY RODZINIE W PRZELICZENIU NA RODZINĘ [ZŁ]

Wykres 4: Wielkość zasiłków w przeliczeniu na rodzinę w latach 2015, 2020 i 2022 [zł]

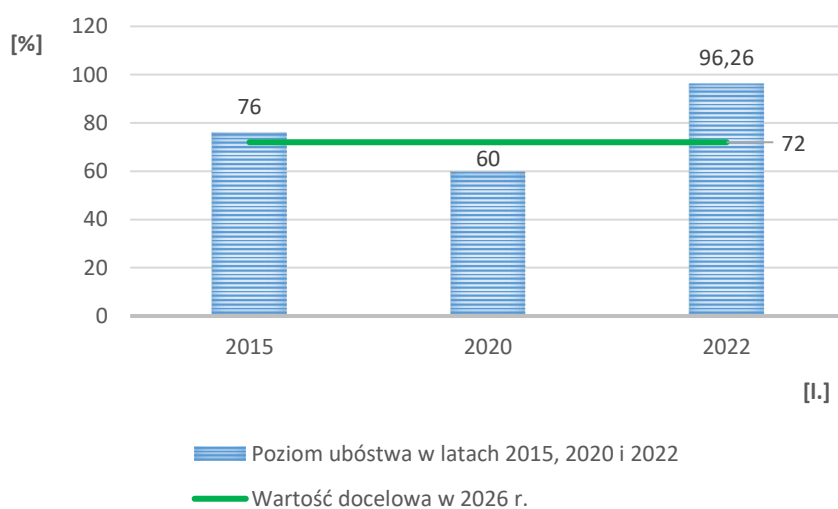

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CUS Koszalin

Analiza kwoty świadczeń przyznawanych rodzinom (WS3) wypłaconych w 2022 roku pozwoliła stwierdzić, że wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na jedną rodzinę była wyższa niż wartość bazowa w 2015 roku.

WS4 POZIOM UBÓSTWA MIERZONY ODSETKIEM RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA [%]

Wykres 5: Poziom ubóstwa mierzony odsetkiem rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

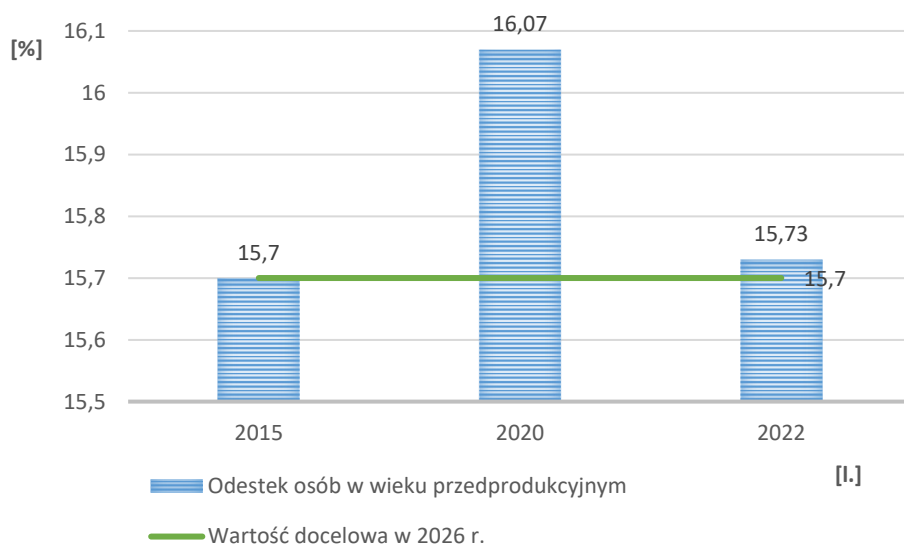
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CUS Koszalin

Zjawisko i skala ubóstwa mierzona jest poprzez liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Z roku na rok beneficjentów pomocy społecznej ubywa, jednak osoby, które korzystają ze świadczeń w ok. 96% korzystają z nich ze względów złej sytuacji materialnej. Tak znaczny wzrost (o 20,23 p.p) względem roku bazowego związany jest z:

- dochodami osób i rodzin zaliczanych do przyznania wsparcia w myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- zmianą kryterium dochodowego wynikającego z ww. ustawy oraz programów rządowych.

WS5 ODSETEK OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM [%]

Wykres 6: Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

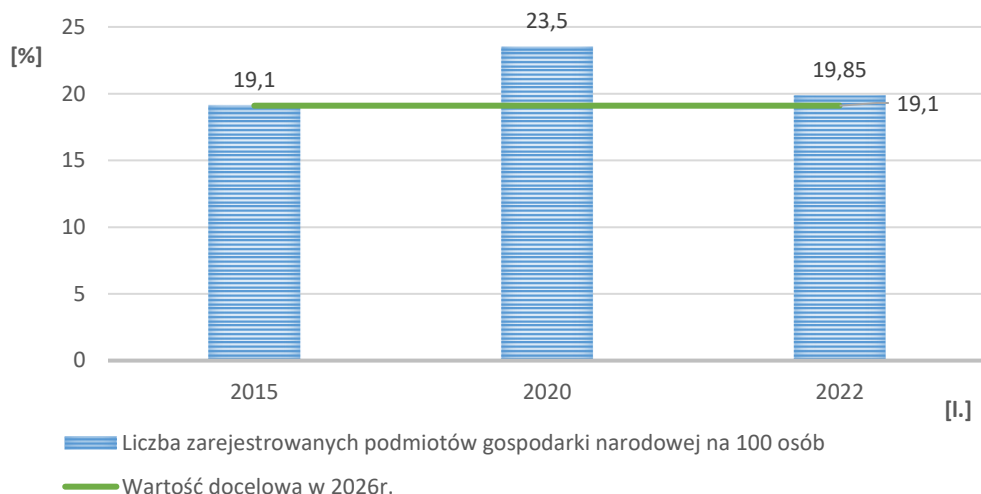
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Koszalinie

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym jest jednym z podstawowych wskaźników informujących o poziomie rozwoju demograficznego. Pozwala ocenić stosunek grupy osób będących w wieku przedprodukcyjnym, tj. 0-17 lat do liczebności pozostałych grup wiekowych. Im więcej osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, tym bardziej korzystna struktura ekonomiczna społeczeństwa. Od struktury wiekowej ludności zależy zapotrzebowanie na świadczenia socjalne (w tym emerytury i częściowo renty) czy zdrowotne. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji spadł i na koniec 2022 roku wyniósł 15,73%, co odpowiada strukturze ludności Koszalina (16,1%)¹.

¹ Wg dostępnych danych, tj. 31.12.2021 r.

WG1 LICZBA ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ NA 100 OSÓB [%]

Wykres 7: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

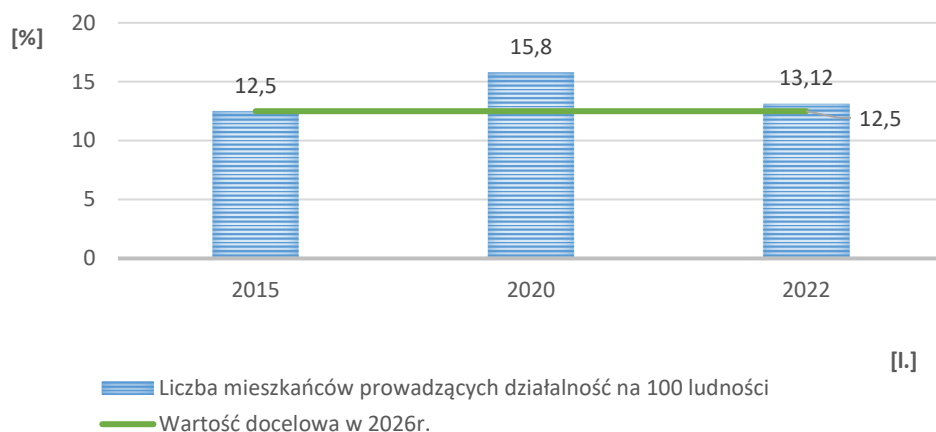

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Na dzień 31.12.2022 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na obszarze rewitalizacji wynosiła 6 220 sztuk. Wskaźnik WG1 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób wynosi 23,50 % i od 2015 roku nastąpił wzrost o 4,4 p. procentowego.

WG2 LICZBA MIESZKAŃCÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 100 LUDNOŚCI [%]

Wykres 8: Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

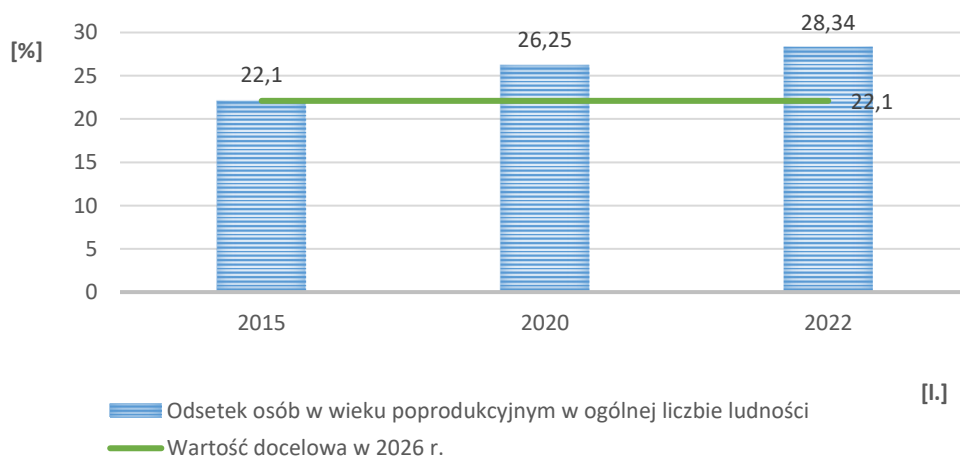

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na terenie objętym rewitalizacją działalność gospodarczą prowadzi 3336 mieszkańców. Wskaźnik WG2 liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności wynosi 13,12 %. Wskaźniki WG1 i WG2 mogą świadczyć o stopniu przedsiębiorczości miejscowej ludności i kondycji lokalnych przedsiębiorstw. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią 67,1% ogólnej liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON. Dane o liczbie podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w bazie rejestru REGON zostały udostępnione przez Urząd Statystyczny w Szczecinie - Oddział w Koszalinie.

WG3 ODSETEK OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI [%]

Wykres 9: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

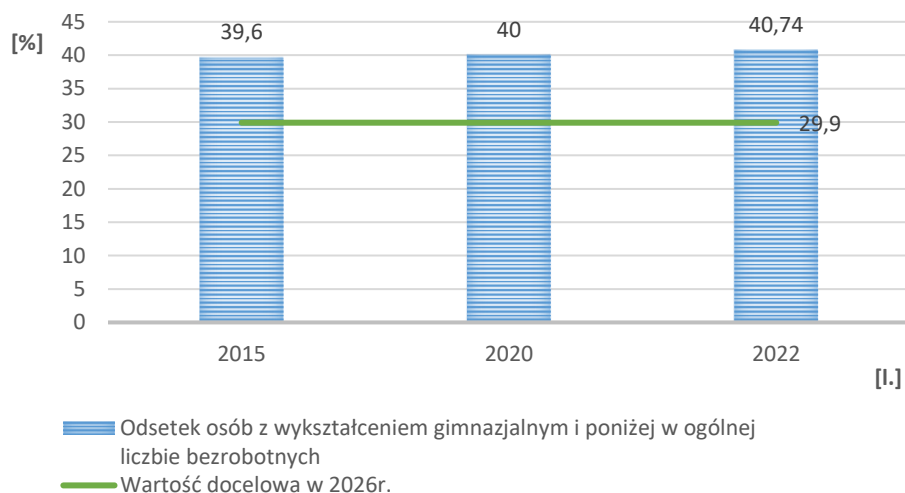

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Koszalinie

Zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w Koszalinie następują niekorzystne zmiany demograficzne czyli systematyczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem narastającym i coraz bardziej odczuwalnym. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na koniec 2022 roku wyniósł 28,3% i jest to wzrost do wartości bazowej o ponad 6 p. proc. Starzenie się społeczeństwa tworzy nowe wyzwania dla władz samorządowych, takie jak m.in. znoszenie barier infrastrukturalnych utrudniających poruszanie się w miejscach publicznych i obiektach użyteczności publicznej, konieczność zabezpieczenia odpowiedniej opieki społecznej i medycznej dedykowanej osobom starszym, czy tworzenie miejsc służących aktywizacji osób w wieku emerytalnym i ich zaangażowania w życie lokalnej społeczności.

WG4 ODSETEK OSÓB Z WYKSZTAŁCENIEM GIMNAZJALNYM LUB PONIŻEJ W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH [%]

Wykres 10: Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2015, 2020, 2022 [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Koszalinie

Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym systematycznie rośnie (w obszarze rewitalizacji to 526 osób). Na koniec 2022 roku odsetek tych osób wyniósł ok. 41% w ogólnej liczbie osób bezrobotnych (1 291 osób) z obszaru rewitalizacji. Problem ten dotyka w największym stopniu tereny należące do osiedli: Śródmieście i Tysiąclecia.

WG5 ŚREDNIA KWOTA PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH W PRZELICZENIU NA 1 PODATNIKA [ZŁ]

Wartość bazowa w 2015 r. – 2.410,30 zł

Wartość wg stanu na 31.12.2020 r. – brak danych

Wartość wg stanu na 31.12.2022 r. – brak danych

Wartość docelowa w 2026 r.- oczekiwana zmiana – 3.131,30 zł

Brak możliwości pozyskania danych dla obszaru rewitalizacji.

WG6 ŚREDNIA KWOTA PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB PRAWNYCH (NALEŻNEGO) W PRZELICZENIU NA 1 PODATNIKA [Zł]

Wartość bazowa w 2015 r. – 2.752,70 zł

Wartość wg stanu na 31.12.2020 r. – brak danych

Wartość wg stanu na 31.12.2022 r. – brak danych

Wartość docelowa w 2026 r.- oczekiwana zmiana – 3.562,00zł

Brak możliwości pozyskania danych dla obszaru rewitalizacji.

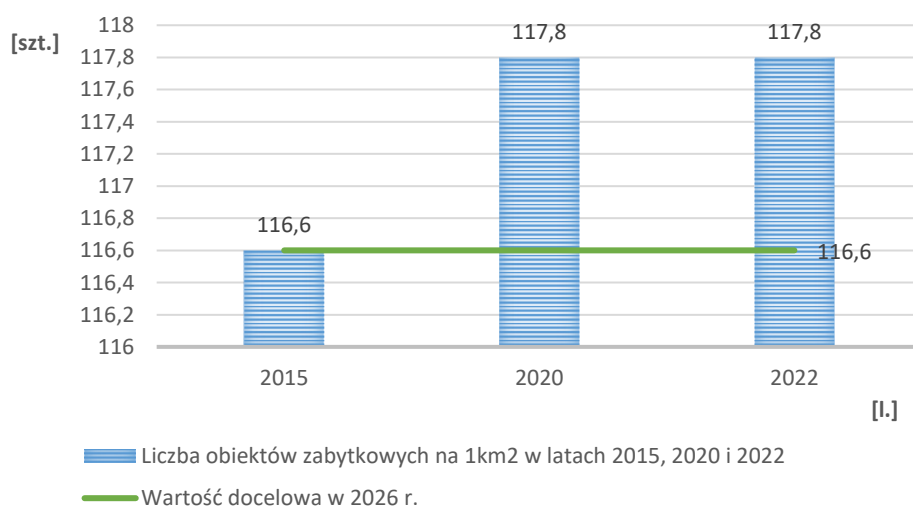
CEL STRATEGICZNY 3: PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ OBSZARU REWITALIZACJI

WPI1 UDZIAŁ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH WYBUDOWANYCH PRZED 1970 R. [%]

Zasoby mieszkaniowe zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji to ponad tysiąc budynków mieszkalnych. Prawie ¾ budynków zostało wybudowanych przed 1970 r. Budynki te ze względu na długi okres eksploatacji charakteryzują się bardzo często złym stanem technicznym oraz słabym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną. Zasoby mieszkaniowe obszaru rewitalizacji w większości są o niższym standardzie, a zatem są bardziej dostępne ekonomicznie. Niski czynsz dotyczy szczególnie zasobów komunalnych, które skupione są w obszarze rewitalizacji. Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. na koniec 2022 roku utrzymuje się na tym samym poziomie, co wartość bazowa, czyli 72,4 %. Wartość docelowa w 2026 r.- to spadek lub utrzymanie tej wartości. Budynki znajdujące się w obszarze rewitalizacji podlegają modernizacji, w miarę możliwości finansowych.

WPI2 LICZBA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH NA 1 KM²

Wykres 11: Liczba obiektów zabytkowych na 1 km² [szt.]

Obszar rewitalizacji to przede wszystkim tereny o dużych walorach kulturowych i zabytkowej strukturze w rejonie śródmieścia, tereny w obszarze osiedli Tysiąclecia oraz Wspólny Dom. Wg stanu na 31.12.2022 roku wskaźnik liczby obiektów zabytkowych na 1km² wyniósł 117,8 i jest to wzrost w porównaniu do 2015 roku o 1,2 p. proc. W latach 2021-2022 nie wprowadzono nowych i nie usunięto dotychczas ujętych obiektów Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Koszalina.

WŚ1 SKALA PRZEKROCZEŃ STĘŻEŃ ŚREDNIOROCZNYCH B(A)P

Wartość bazowa w 2015 r.- 4,55

Wartość wg stanu na 31.12.2020 r. – brak danych

Wartość wg stanu na 31.12.2022 r. – brak danych

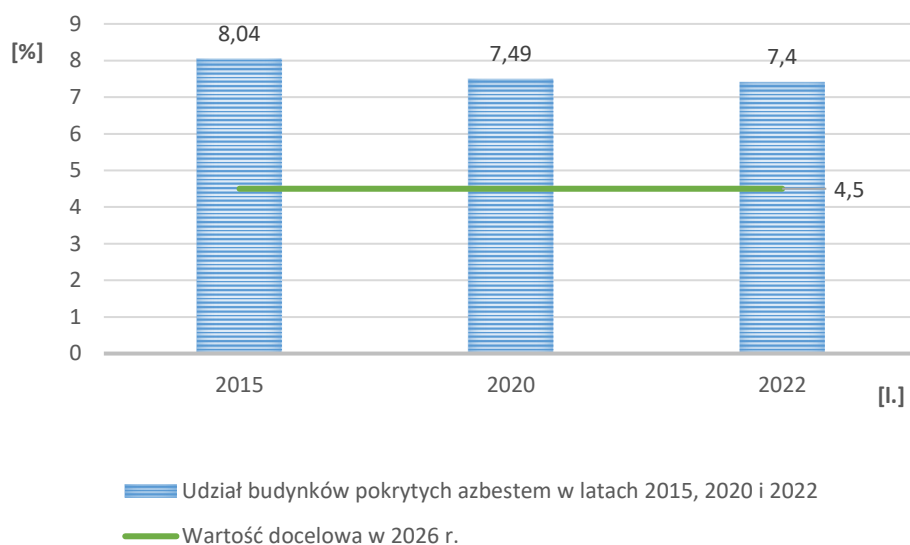
Wartość docelowa w 2026 r.- oczekiwana zmiana – 3,09

Wg dostępnych danych, w 2019 r. nie było przekroczeń poziomu docelowego na terenie Koszalina - tj. wartość średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu nie przekroczyła 1 ng/m³. Ponadto ze względu na obecny układ i zawartość zarówno rocznych ocen jakości powietrza (GIOŚ) oraz raportów o stanie środowiska (GIOŚ), pomiary podaje się uogólnione dla terenu miasta - stąd nie ma możliwości podania liczbowo wskaźnika WŚ1.

Brak danych za 2022 rok, natomiast w 2021 r. nie było przekroczeń poziomu docelowego na terenie Koszalina - tj. wartość średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu nie przekroczyła 1 ng/m³.

WŚ2 UDZIAŁ BUDYNKÓW POKRYTYCH AZBESTEM [%]

Wykres 12: Udział budynków pokrytych azbestem w latach 2015, 2020 i 2022 [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Środowiska Urzędu Miejskiego w Koszalinie

Od roku 1997 na terenie Polski obowiązuje zakaz wprowadzania materiałów i wyrobów zawierających azbest, produkcji ww. wyrobów oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. W mieście prowadzone są działania w celu stopniowej i bezpiecznej eliminacji wyrobów zawierających azbest. Wyroby zawierające azbest, w szczególności zniszczone, stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz dla środowiska poprzez uwalnianie do powietrza włókien azbestu. W obszarze rewitalizacji udział budynków pokrytych azbestem zmniejszył się z 8,04 % w 2015 roku do 7,49 % na koniec 2020 roku.

Lista projektów GPR obejmuje 44 projekty, spośród których w pełni zrealizowano 8, zostały wymienione poniżej. Podana numeracja odnosi się bezpośrednio do numeracji zaczerpniętej z GPR.

- 3.4. Doprowadzenie centralnej wody użytkowej do mieszkań i likwidacja gazowych podgrzewaczy wody
- 3.6. Przebudowa, rozbudowa budynku Domu Samotnej Matki „Dar życia” Caritas w Koszalinie przy ulicy Wojska Polskiego 13
- 3.8. Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego położonego w Koszalinie przy ulicy Piłsudskiego 26
- 3.9. Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego położonego w Koszalinie przy ulicy Piłsudskiego 28 oficyna A, B
- 4.1. Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy
- 4.2. „Projekt RODZINA”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020
- 4.3. „Wsparcie na starcie!”
- 5.2 Modernizacja Parku im. Tadeusza Kościuszki przy Bibliotece

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się ponadto aktywność mieszkańców związaną z udziałem w Koszalińskim Budżecie Obywatelskim. W latach 2021- 2022 przeznaczono do realizacji lub zrealizowano projekty wymienione poniżej. Mają one różnorodny charakter – od ściśle inwestycyjnych polegających na rewitalizacji przestrzeni osiedlowej, zagospodarowaniu terenów wspólnych (placów zabaw, miejsc do odpoczynku), zazielenieniu skwerów, do działań integrujących lokalną społeczność – eventów, festynów, wycieczek. Wybrane przedsięwzięcia wpisują się w realizację GPR oraz są komplementarne do jego zadań.

W RAMACH KOSZALIŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO EDYCJA 2021 ZREALIZOWANO:

1. OS. LECHITÓW **Remont chodnika ul. Poprzeczna 6F-6G w Koszalinie**. Koszt 48 200,07 zł, wykonanie czerwiec 2021r.
2. OS. ŚRÓDMIEŚCIE **Osiedlowy zawrót głowy – czyli miejsce dające trochę radości naszej ulicy i okolicy**. Zagospodarowanie terenu placu zabaw z montażem elementów małej architektury przy ul. Szerokiej 2-16 w Koszalinie. Koszt: 124 259,37 zł, zrealizowano grudzień 2021 r.
3. OS. TYSIĄCLECIA **Miejsca postojowe, doposażenie placu zabaw i siłowni na ul. Bałtyckiej**. Rozbudowa monitoringu. Budowa miejsc postojowych oraz przebudowa chodnika przy ul. Bałtyckiej. Koszt: 127 506,26 zł, wykonanie grudzień 2021 r.
4. OS. NOWOBRAMSKIE **Strefa rekreacji dla dzieci i rodzin z dziećmi POD KASZTANEM**. Zakupiono i zamontowano: koło wiedzy segreguj odpady, grę terenową EKO zagadki, grę terenową Kółko i krzyżyk, ptasie mieszkanie budki łęgowe -grę terenową Zgaduj zgadula, stolik do gier planszowych, ławki z oparciem, 3 sprężynowce, kosz do segregacji śmieci, stojak na rowery, równoważnię sprężynową.

Wykonano ścieżkę sensoryczną wraz z panelami edukacyjnymi. Naprawiono i zbudowano nowe nawierzchnie przy osłonie śmietnikowej. Zamontowano osłonę modułową śmietnikową na kontenery. Zagospodarowano teren zielony - nowe nasadzenia. Koszt: 113 274,00 zł, zadanie zakończono październik 2021 r.

5. OS. TYSIĄCLECIA **Kulturalne miejsce spotkań "Pod Bookiem" czyli taras przy Koszalińskiej Bibliotece Publicznej**. W ramach zadania powstał taras przy budynku głównym Koszalińskiej Biblioteki Publicznej wyposażony w meble ogrodowe i sprzęt multimedialny umożliwiający organizację plenerowych wydarzeń kulturalnych, w tym: ekran, projektor i nagłośnienie. Wykonano izolację poziomych i pionowych fundamentów, docieplenie fundamentów, ocieplenie ścian zewnętrznych, przeprowadzono remont instalacji kanalizacji deszczowej. Zainstalowano system monitoringu zewnętrznego i wymieniono instalację odgromową. Koszt: 464 242,84 zł, zadanie zakończone.

W RAMACH KOSZALIŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO EDYCJA 2022 ZREALIZOWANO:

1. OS. LECHITÓW **"Jaś i Małgosia" - plac do jazdy na rolkach, hulajnogach dla dzieci osiedle Lechitów w Koszalinie**. Wykonano tor do jazdy na rolkach i hulajnogach, postawiono ławki, śmietniki, stojak na rowery oraz tablicę informacyjną. Koszt: 119 679,00 zł, zadanie zakończono listopad 2022 r.

2. OS. NOWOBRAMSKIE **Misiowa strefa sensoryczna integrująca wszystkie zmysły na terenie placu zabaw przy Przedszkolu Nr 10 im. Misia Uszatka**. Wykonano projekt zagospodarowania placu zabaw, zakupiono (w tym dostawa i montaż): 2 panele sensoryczne, 2 ściany do pisania, 2 eko-kuchnie, pisanie lustrzane, rury deszczowe, bębny oraz 2 kuchnie błotne Eu-geniusza. Koszt: 119 996,50 zł, wykonanie grudzień 2022 r.

3. OS. ŚRÓDMIEŚCIE **"CENTRUM ZABAW I REKREACJI" ul. Księżnej Anastazji w Koszalinie**. Zadanie zrealizowane w zmniejszonym zakresie ze względu na ograniczenia wynikające z przepisów prawa budowlanego (m.in. odległości od budynków). Wymieniono ławki, piaskownicę, uporządkowano teren, wymieniono chodnik, odnowiono urządzenia na istniejącym placu zabaw. Koszt: 66 013,98 zł, zadanie zakończone grudzień 2022 r.

4. OS. TYSIĄCLECIA **Bałtycka od nowa, czyli poprawa wyglądu osiedla przy trzynastoklatkowcu**. Wymieniono chodnik przy wielorodzinnym budynku mieszkalnym. Koszt inwestycji: 134 970,79 zł, zadanie zakończone w październiku 2022 r.

INNE DZIAŁANIA MIASTA NA RZECZ REWITALIZACJI

1. W marcu 2022 roku Miasto przekazało budynek przy ul. Podgórznej 16 w użytkowanie wieczyste na 30 lat Pracowni Pozarządowej, która po wyremontowaniu obiektu i przystosowaniu go do potrzeb PLANUJE tam stworzyć Centrum Organizacji Pozarządowych. Wstępny koszt remontu budynku ma wynieść 1,5 miliona złotych.
2. 2 listopada 2023 r. Fundacja „Zdążyć z Miłością” otrzymała od Miasta budynek przy ulicy Orlej 2a o pow. użytkowej 929,19 m². To przedwojenna nieruchomość, wybudowana ok. 1925 r., w którym ma powstać Zakład Aktywności Zawodowej. Miałoby tam znaleźć zatrudnienie 50 osób z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym i umiarkowanym. Po uruchomieniu obiektu, ZAZ będzie finansowany ze świadczonych przez siebie usług m.in. stołówki/jadłodajni dla osób ubogich, usług szwalniczych i krawieckich, usług opieki nad osobami starszymi, usług profesjonalnego sprzątnia i pielęgnacji terenów zielonych, usług cateringowych, organizacji imprez okolicznościowych. Szacowany całkowity koszt przedsięwzięcia to 10,5 mln.

3. We wrześniu 2022 r. rozpoczęła się generalna przebudowa ulicy Podgórnej i Placu Kilińskiego. Planowany koszt inwestycji to 10 mln zł, zakończenie prac planowane jest na maj 2023 r.

PODSUMOWANIE

Analiza wskaźników przyjętych do monitorowania postępów realizacji Programu Rewitalizacji wskazuje na dość stabilną sytuację ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji, co jest zjawiskiem względnie pozytywnym, biorąc pod uwagę kryzys spowodowany wybuchem pandemii.

Wśród zjawisk pozytywnych, świadczących o aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji niezmiennie świadczą liczba podmiotów gospodarczych świadczących swoje usługi w obszarze rewitalizacji (ok. 20%) oraz przekładający się na to wysoki od lat wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Korzystne zmiany sytuacji gospodarczej bez wątpienia wpływają na poprawę sytuacji materialnej mieszkańców. Potwierdza to spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Zgromadzone dane wskazują jednak, że beneficjenci pomocy korzystają z niej niemalże wyłącznie ze względu na ubóstwo (aż 96,3%). Pomimo różnorodnej oferty PUP Koszalin skierowanej do osób bezrobotnych – udział długotrwale pozostających bez zatrudnienia oraz tych z najniższym wykształceniem pozostaje na zbliżonym poziomie.

Ponadto szczególnie zauważalne na terenie rewitalizacji i mające wpływ na poszczególne jest starzejące się społeczeństwo (28,3% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym), jednakże dane te znajdują swoje odzwierciedlenie w danych ogólnomiejskich i krajowych.

Na przestrzeni lat 2015 – 2022 zauważalna jest poprawa estetyki obszaru oraz dalsza koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, ludność podejmuje aktywność, co szczególnie widoczne jest poprzez udział w Budżecie Obywatelskim. Przemiany na obszarze rewitalizacji są widoczne, jednakże realizatorzy Programu muszą stawić czoła rosnącym potrzebom, by urzeczywistnić wizję obszaru rewitalizacji.

Podstawowym celem modelowej rewitalizacji jest kompleksowe wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu, włączając w ten proces różnych interesariuszy – mieszkańców, samorząd, właścicieli nieruchomości, organizacje społeczne oraz partnerów gospodarczych. Podjęcie każdego działania angażującego lokalną społeczność jest już działaniem zbliżającym nas do założonych w ramach rewitalizacji celów. Pomimo opóźnień w realizacji przyjętych celów, zgodnie z wnioskami płynącymi z ewaluacji Programu, wizja ma szansę zostać zrealizowana, gwarantując stały rozwój na całym obszarze Miasta. Nowa perspektywa finansowa UE, w tym również dokumenty na szczeblu wojewódzkim uruchomią dofinansowanie dla projektów wpisujących się w programy rewitalizacji, co jest dużą szansą realizacji dla założonych celów i projektów.

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1: Struktura ludności obszaru rewitalizacji wg ekonomicznych grup wieku i płci, stan na dzień 31.12.2022 r.	5
Wykres 2: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności w latach 2015, 2020 i 2022, stan na 31 grudnia 2022 r. [%]	6
Wykres 3: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym, w latach 2015, 2020 i 2022, stan na 31 grudnia 2022 r. [%].....	7
Wykres 4: Wielkość zasiłków w przeliczeniu na rodzinę w latach 2015, 2020 i 2022 [zł]	8
Wykres 5: Poziom ubóstwa mierzony odsetkiem rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2015, 2020 i 2022 [%].....	8
Wykres 6: Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015, 2020 i 2022 [%]	9
Wykres 7: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób w latach 2015, 2020 i 2022 [%]	10
Wykres 8: Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności w latach 2015, 2020 i 2022 [%]	11
Wykres 9: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w latach 2015, 2020 i 2022 [%]	11
Wykres 10: Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2015, 2020, 2022 [%].....	12
Wykres 11: Liczba obiektów zabytkowych na 1 km ² [szt.]	13
Wykres 12: Udział budynków pokrytych azbestem w latach 2015, 2020 i 2022 [%]	14